

Wim De Bois (1927), emeritushoogleraar Veterinaire Verloskunde (Utrecht 1964-1985)

“De roodharige duivel op z’n motorfiets...”

De jonge Wim kwam in 1946 aan in Utrecht waar hij vijf jaar en drie maanden later op 24-jarige leeftijd zijn bul haalde. Daarmee had hij het extra jaar dat hij nodig had om na de HBS-A ook het B-diploma te halen ruimschoots goedge maakt. Waarom niet in een keer HBS-B? De Bois: “Wel, ik kon slecht overweg met mijn wiskundeleraar. Maar nadat ik me na het A-diploma had voorbereid op het B-examen, kwam ik de man toch weer tegen op het examen waar een hoogleraar als gecommiteerde aanschoof. De hoogleraar zei: ‘Ah, jij bent dat A-mannetje dat in slechts één jaar B wil halen!’.” De Bois: “Na de eerste probleemstelling was de reactie van mijn ‘oude’ leraar negatief op de oplossing die ik naar voren bracht, maar ik was ervan overtuigd dat het wel goed was. Ik wendde me tot de gecommiteerde met de vraag: ‘En wat vindt de professor ervan?’.” De gecommiteerde knikte, nam het initiatief over en De Bois ging na afloop met vier negens naar huis.

Inseminator

In 1949 kon student-assistent De Bois aan de slag als inseminator. Kunstmatige inseminatie was in opkomst. De inseminators reden op hun Jawa-motoren door Utrecht en omgeving. KI stuitte her en der op weerstand in gelovige kringen. De voorganger van De Bois, Prof. Van der Kaay, bedacht een list. Hij bezocht de pastoor in Bunnik en legde uit hoe de vork in de steel zat. Toen daar een KI-vereniging moest worden opgericht, stagneerde het besluitvormingsproces. Totdat de aanwezige pastoor opstond en zei: “Als ik boer was, ging ik onmiddellijk bij de KI!” De kogel was door de kerk...

In Westbroek was de dominee verklaard anti-KI. Hij repte over een roodharige duivel op een motorfiets die uitgerekend op zondag kwam insemineren. Naast de kerk woonde een vooruitstrevende protestantse boer waar De Bois was besteld. Die liet weten: “Ik doe het om de dominee te pesten.”

De praktijk

Na je kandidaats moest je zes weken verplicht meedoen aan de tbc-bestrijding. Tuberculineren, na drie dagen controleren, open lijders opsporen, sputum vangen met alle besmettingsgevaar van dien. Maar je deed natuurlijk wel veel ervaring op met praktijkwerk.

De Bois heeft, samen met zijn vrouw Arda die ook dierenarts is, enkele jaren een praktijk in Zeist gehad naast het werk als wetenschappelijk medewerker bij Verloskunde. Hij bediende enkele boerenbedrijven en gezelschapsdieren. Dat duurde totdat hun eerste kind zich aandeed en het werk bij Verloskunde het combineren met een praktijk niet meer toeliet.

De faculteit

Van der Kaay delegeerde de nieuwbouw van Verloskunde aan De Bois met de uitleg: "Ik kom er toch niet meer te werken." Die opdracht was een succes, Verloskunde verhuisde in 1967 als eerste kliniek naar de Uithof. Op de vraag hoe professor De Bois de wettelijk bepaalde democratisering heeft ervaren, antwoordt hij: "Er moest wel iets veranderen, maar niet zo. Ik had liever commissies van studenten gezien die achteraf hun studiejaar zouden kunnen becommentariëren. Dat had tot verbeteringen kunnen leiden. De aanpak van toen gaf ergernis, maar je had het maar te accepteren."

Gevraagd naar het stempel dat hij op de ontwikkeling van zijn vakgebied heeft kunnen drukken, noemt De Bois het inschakelen van biochemici en biologen bij het voortplantingsonderzoek. De daaruit ontwikkelde kennis heeft onder meer geleid tot een eredoctoraat in Hannover. Maar ook heeft De Bois een belangrijke aanzet gegeven aan de non-chirurgische embryotransplantatie en de vruchtbaarheidsbegeleiding bij het rund. Voorts heeft de begeleiding van de voortplanting van het paard onder zijn leiding een grote vlucht genomen. Voor zijn verdiensten op het gebied van de voortplanting van dieren werd hij Honorary Diplomate van het American College of Theriogenologists.

Nevenactiviteiten en hobby's

Prof. De Bois is ongeveer drie decennia actief geweest in de VvAA. Aanvankelijk had hij zitting in de redactiecommissie van *Arts en Auto* en later als secretaris in het VvAA-bestuur. Hij kijkt er met grote voldoening op terug. Hij vertelt dat hij een enthousiast fietser is en veel heeft geschaatst. Zo heeft hij onder andere de Elfstedentocht tweemaal geschaatst en vele malen gefietst.

De Bois zoekt graag diepgaand iets uit, een eigenschap die hem veel kennis heeft opgeleverd. In zijn studententijd schreef hij een referaat over de Q-koorts. Terugkijkend op de epidemie van 2007 is hij van mening dat er beter gereageerd had kunnen worden als men lering uit het verleden had getrokken. Het is zeker geen onschuldige ziekte. De Bois memoreert

dat in WOII in Zuid-Italië op sommige dagen meer militairen werden uitgeschakeld door de Q-koorts dan door krijgshandelingen.
Dezer dagen fietst Wim de Bois nog veel, maar nu met de e-bike.